

TOPKAYA

Prof.Dr.Bülent TOPKAYA

KATI ATIK VE ÇEVRE

Sayı 10

Nisan 1993

KATI ATIK TÜRK MİLLİ KOMİTESİ

KATI ATIK VE ÇEVRE

Sayı 10, Nisan 1993

İÇİNDEKİLER

Okurlarımıza	1
OECD'nin Türkiye'deki Atık Yönetimi Hakkında Değerlendirmesi ve Bazı Düşünceler Kriton Curi	7
Cıva Kirliliği Fahir Borak-Zeynep Saraç	11
Atıksız Ev Ömer Saygın	25
Samsun-Alaçam İlçe Merkezi Katı Atıklarının Bileşimi Osman Nuri Ergun-Ayşe Kulein	29
Toplantılar	36
Yayınlar	40
Yazım Kuralları	42

KATI ATIK ARAŞTIRMA ve DENETİMİ

TÜRK MİLLİ KOMİTESİ Adına Sahibi ve

Mesul Müdürü :	Prof.Dr. Kriton Curi
Editörler :	Prof.Dr. Fahir Borak Doç.Dr. Günay Kocasoy
Yazı Kurulu :	Prof.Dr. Ekrem Ekinci Prof.Dr. İlhan Or Prof.Dr. Gülerman Sürücü Prof.Dr. Olcay Tünay
Kapak Fotoğrafı :	Prof.Dr. Kriton Curi

Üç ayda bir yayınlanır.

Yazışma Adresi:
Katı Atık Türk Millî Komitesi
Boğaziçi Üniversitesi
80815 Bebek-İSTANBUL
Tel: 263 15 00/1276-1439

BASKI
Cem Ofset Matbaacılık Sanayii A.Ş.
Beşyol, Fabrikalar Cad. No: 21
Sefaköy, İSTANBUL

Çevreyi Korumak İçin Bu Dergi Geri Kazanılmış Kağıda Basılmıştır.

Lever-İş'e bu derginin basılmasındaki katkılarından dolayı teşekkür ederiz.
Katı Atık Türk Millî Komitesi

OKURLARIMIZA

Bir yıl daha geçti... artık 1993'teyiz! Genelde insanoğlu her yılbaşında geleceğe ümitle bakmaya çalışırken, geçmiş yılda da nelerin başarıldığının nelerin başarılmadığının bir envanterini çıkarmaya çalışıyor. Bu sayıda bizde bu önsözde geçen yılın çevresel bir değerlendirmesini yapmayı doğru bulduk. Bakalım neler başardık... neler başaramadık.

Avrupa'da bir yılda erozyona uğrayıp taşınan toprak 31.3 ton/km² olmasına mukabil, Türkiye'de bu değer 585.6 ton/km²'dir. Aradaki fark korkunç değil mi?

Hava kirliliği önemli bir sorun olmaya devam ediyor. Diyarbakır, Bursa, Malatya, İstanbul gibi bir kaç şehrimizde kükürt dioksit açısından kış aylarının ortalaması Dünya Sağlık Örgütü'nün kabul ettiği maksimum değerler çok üstünde. İstanbul'da hava kirliliği sorununun çözümü için sürekli olarak doğal gazın getirilmesi gösterilmekte idi. Ancak edinilen bilgilere göre İstanbul'a tahsis edilen doğal gaz ancak nüfusun üçte birine yeterli.

Katı atık sorununda da önemli bir ilerleme kaydedilmedi. Yönetmeliğe rağmen Türkiye'nin bir-iki belediyesi hariç tüm belediyeler atıklarını gelişigüzel depolama ile yani çöplüklere atarak katı atıklarını uzaklaştırmaya devam etmektedir. İzmir Büyük Şehir Belediyesi'nden başka hiçbir belediye hastane atıkları ile ilgili olarak gereken önlemleri almıyor. Tehlikeli atıklar için de durum aynı. Aslında atıkların bugünkü şekilde atılmaya devam edilmesi estetik ve genel sağlık tehlikelerinden başka fiziki tehlikeler de arz etmektedir. Çöplerin uçurumlar meydana getirmesi, üstü toprakla örtülmemesi ve oluşan gazları uzaklaştırmak için gereken ventilasyon balarının bulunmaması her an bir patlama veya kaymanın olmasına neden olabilir. Böyle bir olayın sonuçlarının ne olacağını kestirmek çok zordur.

Estetik açıdan şehirlerimiz güzelleşeceği yerde çirkinleşmeye devam ediyor. İstanbul'da Swiss Otel canavarından sonra Park Otel canavarı da şehrin güzel silüetini mahvetmişti.

Su önemli başka bir problem. İstanbul'da koruma havzalarının içinde, görmemezlikten gelinerek yapılmalarına rıza gösterilen gecekondular, atölye ve hatta kaçak fabrikalar şehrin suyunu zehirliyor.

Bütün bu olumsuzlukların yanında bir de olumlu gelişme var... Halkımızın çevreye karşı hassasiyeti gitgide artıyor. Bu ilgi ve hassasiyet belki olumsuzlukları olumluluklara çevirmeyi başaracaktır.

Saygılarımla,

Kriton Curi

BASINDAN KATI ATIKLARLA VE ÇEVRE İLE İLGİLİ HABERLER

* Ormanlar Uçtu...

Orman Bakanlığı'nın tahdit komisyonları, İstanbul'da, bir yılda 5 milyon metrekaarelik alanı orman kapsamından çıkardı.

Milliyet, 12 Ocak 1993

* İstanbul'a Melen Suyu...

İstanbul'un 2030 yılına kadar tüm içme suyu sorununu çözecek "Büyük İstanbul İçme Suyu Projesi" Devlet Su İşleri (DSİ) 1993 yatırım programında 36 trilyon 663 milyar lira olarak yer aldı. Proje tamamlandığı zaman ulaşacağı tutarın ise, 50-70 trilyon arasında olacağı tahmin ediliyor.

Milliyet, 13 Ocak 1993

* 100 Bin Kişi Tehlikede...

Çekmece Nükleer Araştırma Merkezi'nin Çernobil'in patladığı 1986 ölçümlerine dayanarak hazırladığı raporda, Türkiye'de yaklaşık 100 bin kişinin yüksek oranda radyasyona maruz kaldığı belirtildi. Rapora göre, Trakya bölgeleri ile Doğu Karadeniz'de yurttaşlar, Türkiye ortalamasının üzerinde radyasyon aldı.

Milliyet, 20 Ocak 1993

* İstanbul'a Asit Yağdı...

Ağaçlar kuruyor. İstanbul'da asit yağmuru başladı... Belgrat Ormanı'ndaki ağaçların tepe yapraklarında kurumalar başladı.

Toplu ölümler. Asit yağmurunun doğanın dengesini bozduğu, canlılar için büyük tehlike yarattığı vurgulandı. Dünya Sağlık Örgütü'nün belirlediği sınırları aşan hava kirliliğinin, acil önlem alınmaması halinde toplu ölümlere bile yol açabileceği öne sürülüyor.

Milliyet, 20 Ocak 1993

* Hava Kirliliğinden Ölüm...

Ankara'da hava kirliliğinin 1989 yılının Ocak ayında bir hafta içinde 138 kişinin ölümüne neden olduğu belirlendi. Kirliliğin yoğun olduğu 9-16 Ocak 1989 tarihleri arasında, Ankara'da meydana gelen 453 ölüm olayından 138'inin hava kirliliğinden kaynaklandığını bilimsel bir araştırma ortaya koydu.

Milliyet, 30 Ocak 1993

* Yine patlayabilir...

Çernobil başmühendisi, sistemi yanlış kuran Sovyet bilim adamlarını suçladı. "RBMK tipi reaktörlerde yüzde yüz güvenlik sağlamak olanaksız. Alınan önlemlere rağmen Çernobil hala tehlikeli bir santral."

Milliyet, 1 Şubat 1993

* Nükleer Santraller Onarılıyor...

Eski Sovyetler Birliği ve Doğu Avrupa ülkelerindeki sayıları 60'a yaklaşan ve güvenli olmayan nükleer santrallerin onarılması için sanayileşmiş ülkelere başvurulacak. Bu iş için 700 milyon dolarlık bir fon oluşturulacak. Şu anda en büyük sorun Çernobil benzeri 19 nükleer santralin ne olacağı...

Milliyet, 3 Şubat 1993

* Mercedes ve BMW "Halk Arabası" Üretecek...

Almanya'nın iki lüks otomobil üreticisi Mercedes ve BMW, daha az benzin yakan, çevreye duyarlı küçük kent arabaları üretecek...

Milliyet, 3 Şubat 1993

* İlk Katalitik Konventörlü Türk Otomobili Üretildi...

Kurşunsuz benzin tüketen bu otomobil

